

Resultater for de obligatoriske sprogrøver i grundskolen i skoleåret 2021/22

Sammenfatning

- For skoleåret 2021/22 er der indberettet oplysninger om obligatoriske sprogrøver på 24 skoler på et eller flere klassetrin, heraf 19 folkeskoler og fem fri- og privatskoler.
- 821 elever aflagde den obligatoriske sprogrøve i børnehaveklassen i skoleåret 2021/22, mens 256 elever aflagde den obligatoriske sprogrøve i 1.-9. klasse i skoleåret 2021/22.
- 90 procent af de i alt 821 elever i børnehaveklassen, som tog minimum et sprogrøveforsøg, blev vurderet sprogpåret i løbet af skoleåret. Heraf blev 76 procent af eleverne vurderet sprogpåret ved første forsøg.
- 93 procent af de i alt 256 elever i 1.-9. klasse, som tog minimum et sprogrøveforsøg, blev vurderet sprogpåret i løbet af skoleåret. Heraf blev 68 procent af eleverne vurderet sprogpåret ved første forsøg.
- 96 procent af eleverne i børnehaveklassen, som aflagde et eller flere sprogrøveforsøg, rykkede et klassetrin op.
- 95 procent af eleverne i 1.-9. klasse, som aflagde et eller flere sprogrøveforsøg, rykkede et klassetrin op.

Boks 1: Kort om sprogrøver

Fra og med skoleåret 2019/20 er der indført obligatoriske sprogrøver på grundskoler og afdelinger af grundskoler med mere end 30 procent elever, der bor i et boligområde, der har været på Indenrigs- og Boligministeriets liste over udsatte boligområder mindst én gang inden for de seneste tre år. På de omfattede skoler skal der gennemføres obligatoriske sprogrøver for samtlige elever i børnehaveklassen og for elever i 1.-9. klasse, som skal ophøre med at modtage undervisning i "Dansk som andetsprog – supplerende".

Sprogrøven i børnehaveklassen

Eleverne i børnehaveklassen har tre obligatoriske prøveforsøg og et fjerde frivilligt forsøg til at blive vurderet sprogpåparat ved sprogrøven inden påbegyndelse af 1. klasse. Vurderes en elev sprogpåparat ved et sprogrøveforsøg, skal eleven ikke gennemføre yderligere sprogrøveforsøg. Hvis en elev i børnehaveklassen ikke vurderes sprogpåparat ved et sprogrøveforsøg, skal eleven deltage i det efterfølgende sprogrøveforsøg. Derudover skal skolen iværksætte en række understøttende indsatser (sprogstimuleringsforløb og forældreinddragelse) forud for det næste sprogrøveforsøg.

Vurderes eleven ikke sprogpåparat efter tredje sprogrøveforsøg, skal eleven tilbydes at deltage i frivillig sommerskole, ligesom eleven skal tilbydes et fjerde frivilligt sprogrøveforsøg inden undervisningens påbegyndelse i 1. klasse. Vurderes eleven ikke sprogpåparat ved det tredje obligatoriske eller fjerde frivillige sprogrøveforsøg, skal eleven som udgangspunkt igen undervises i børnehaveklassen i det efterfølgende skoleår.

Sprogrøven i 1.-9. klasse

Omfattede elever i 1.-9. klasse har fire obligatoriske sprogrøveforsøg til at blive vurderet sprogpåparat inden påbegyndelse af næste klassetrin. En elev i 1.-9. klasse skal vurderes sprogpåparat ved den obligatoriske sprogrøve, enten hvis skolelederen vurderer, at eleven ikke længere har behov for at modtage undervisning i "Dansk som andetsprog – supplerende" eller inden udgangen af det fjerde skoleår, hvor eleven har modtaget undervisning i "Dansk som andetsprog – supplerende". Dette eventuelt efter først at have modtaget basisundervisning i dansk som andetsprog i to år.

Vurderes eleven sprogpåparat ved et sprogrøveforsøg, skal eleven ikke gennemføre yderligere sprogrøveforsøg. Vurderes eleven ikke sprogpåparat efter fjerde sprogrøveforsøg, skal eleven undervises på det pågældende klassetrin igen i det efterfølgende skoleår og fortsætte med at modtage undervisning i "Dansk som andetsprog – supplerende".

Særlige forhold for elever, der er flygtet fra Ukraine i indeværende år

Elever med opholdstilladelse efter lov om midlertidig opholdstilladelse til personer, der er fordrevet fra Ukraine, indgår ikke i opgørelsen af andelen af elever med bopæl i udsatte boligområder, jf. Folkeskolelovens § 5, stk. 6 samt § 11a, 1. pkt. Krav om sprogrøver kan derfor fraviges for denne gruppe.

Sprogprøver for skoleåret 2021/22

For skoleåret 2021/22 er der indberettet oplysninger om obligatoriske sprogprøver på 24 skoler. På disse skoler aflagde 1.077 elever samlet set på tværs af alle klassetrin ét eller flere sprogprøveforsøg. Samlet er der afholdt 1.540 sprogprøveforsøg¹. De 24 skoler dækker over 19 folkeskoler og fem fri- og private grundskoler. Ud af disse gennemførte 23 skoler også obligatoriske sprogprøver i skoleåret 2020/21. Den sidste skole gennemførte også obligatoriske sprogprøver i 2019/20.

Over de tre skoleår er der færre skoler, som gennemfører obligatoriske sprogprøver. Dette skal ses i sammenhæng med, at der i 2019/20 var 40 skoler på den vejledende liste over skoler, som skulle afholde sprogprøver. Mens der i 2021/22 var 25 skoler på den vejledende liste. Ud af de 25 skoler, er der fire skoler, som ikke har levet op til kravet om obligatoriske sprogprøver. Mens der er tre skoler, som ikke fremgår af den vejledende liste, som har afholdt sprogprøver.

Der er forskel på den obligatoriske sprogprøve i børnehaveklassen og den obligatoriske sprogprøve i 1.-9. klasse. I notatet præsenteres først opgørelser for sprogprøven i børnehaveklassen og dernæst følger opgørelser for sprogprøven i 1.-9. klasse.

På tværs af skoler og klassetrin blev ingen elever angivet som fritaget fra den obligatoriske sprogprøve i skoleåret 2021/22².

Antal afholdte sprogprøveforsøg i børnehaveklassen og andel af elever, som er vurderet sprogpåvante

I skoleåret 2021/22 aflagde 821 elever i børnehaveklassen et eller flere obligatoriske sprogprøveforsøg. Samlet set aflagde disse elever 1.130 sprogprøveforsøg, *jf. tabel 1*. 742 elever svarende til 90 procent af de i alt 821 elever, som tog minimum et sprogprøveforsøg, blev vurderet sprogpåvante ved et af de fire sprogprøveforsøg.

¹ Se informationer om datarensning og validering under "Datagrundlag og metode" sidst i notatet.

² Fritagelser har hjemmel § 14 i bekendtgørelse nr. 696 af 4. juli 2019 om obligatoriske sprogprøver i grundskolen, hvoraf det følger, at skolens leder fritager en elev, hvis eleven på grund af betydelig funktionsnedsættelse heller ikke på særlige vilkår kan aflægge sprogprøven.

Tabel 1: Oversigt over antal prøver, elever, sprogparate elever, oprykkere og omgængere for børnehaveklassen, 2019/20- 2021-22

Skoleår	Antal sprogprøveforsøg i alt	Antal elever med min. et sprogprøveforsøg	Antal elever vurderet sprogparate	Antal elever, der rykkede op	Antal elever, der gik om
2021/22	1.126	821	742 (90 pct.)	787 (96 pct.)	34 (4 pct.)
2020/21	1.272	863	777 (90 pct.)	823 (95 pct.)	40 (5 pct.)
2019/20	1.608	1.133	1.009 (89 pct.)	1.086 (96 pct.)	47 (4 pct.)

Note: Antal elever i børnehaveklassen, der rykkede op, og antal elever, der gik om, summerer til det samlede antal elever, der tog sprogprøve. Der er tre elever, som er vurderet sprogparate, men som alligevel er omgængere i skoleåret 2022/23.

Kilde: Styrelsen for It og Læring

Antallet af elever, der rykkede et klassetrin op (787 elever), er større end antallet af elever, der blev vurderet sprogparat (742 elever). 25 af eleverne, som rykkede op til 1. klasse uden at være vurderet sprogparate i børnehaveklassen, fik særlig dispensation til at rykke op, da skolelederen vurderede, at elevernes faglige grundlag til oprykning var tilstrækkelig, jf. folkeskolelovens § 11a, stk. 5. Derudover er tre elever ikke rykket op, selvom de er vurderet sprogparat. 34 elever (fire procent), som gennemførte sprogprøven, gik børnehaveklassen om.

Sammenlignet med skoleåret 2020/21 er antallet af elever i børnehaveklassen, som deltager i sprogprøven, nogenlunde på niveau. Andelen af elever, der vurderes sprogparat og andelen af elever, der rykker op i skoleåret 2021/22, er på niveau med skoleåret 2020/21.

Hovedparten (76 procent) af eleverne i børnehaveklassen, der deltog i sprogprøven, blev vurderet sprogparate allerede ved første sprogprøveforsøg, jf. tabel 2. Efter det tredje sprogprøveforsøg var seks procent af eleverne fortsat ikke vurderet sprogparate.

Tabel 2: Antal (andel) sprogparate og ikke sprogparate elever fordelt på sprosprøveforsøg samt antal afholdte sprosprøver i børnehaveklassen, 2021/22

Sprosprøveforsøg	Første forsøg	Andet forsøg	Tredje forsøg	Fjerde forsøg (frivilligt)
Antal sprogparate	626 (76 pct.)	59 (7 pct.)	44 (5 pct.)	13 (2 pct.)
Antal ikke-sprogparate	195 (24 pct.)	131 (16 pct.)	51 (6 pct.)	7 (1 pct.)
Antal afholdte sprosprøver	821	190	95	20

Note: Andel sprogparate og ikke-sprogparate elever er udregnet ud af det samlede antal elever i børnehaveklassen, som har taget mindst et sprosprøveforsøg i skoleåret 2021/22 (dvs. 821 elever).

Kilde: Styrelsen for It og Læring

Der ses ingen større kønsmæssige forskelle i ved hvilket forsøg, eleverne bliver vurderet sprogparate.

Antal afholdte sprosprøver i 1.-9. klasse og andel af elever, som er vurderet sprogparate

I skoleåret 2021/22 aflagde 256 elever på 1.-9. klassetrin et eller flere sprosprøveforsøg. Samlet set aflagde disse elever 410 sprosprøveforsøg, *jf. tabel 4*. De 256 elever fordeler sig på i alt 15 skoler (12 folkeskoler og tre fri- og privatskoler)³.

Tabel 4: Oversigt over antal prøver, elever, sprogparate elever, oprykkere og omgængere for 1.-9. klassetrin, 2021/22

Klassetrin	Sprosprøveforsøg	Antal elever med mindst et sprosprøveforsøg	Antal elever vurderet sprogparate	Antal elever, der rykkede op	Antal elever, der gik om
1.-3. kl.	19	12	12 (100 pct.)	12 (100 pct.)	*
4.-6. kl.	277	175	161 (92 pct.)	163 (93 pct.)	12 (7 pct.)
7.-9. kl.	114	69	64 (93 pct.)	67 (97 pct.)	*
Samlet	410	256	237 (93 pct.)	242 (95 pct.)	14 (5 pct.)

Note: Antal elever i 1.-9. klasse, der rykkede op, og antal elever, der gik om, summerer til det samlede antal elever, der tog sprosprøven. Ved sprosprøveforsøg 4 er der på nogle klassetrin færre end tre elever, som er vurderet sprogparat, hvorfor antallet af sprogparate ikke er vist fordelt på klassetrin her.

Kilde: Styrelsen for It og Læring.

³ De resterende 9 skoler har kun afholdt sprosprøver i børnehaveklassen.

Samlet set blev 93 procent af eleverne i 1.-9. klasse, som aflagde et eller flere sprogprøveforsøg, vurderet sprogpåparate. Antallet af elever, der rykkede et klassetrin op (242 elever), er større end antallet af elever, der blev vurderet sprogpåparate (237 elever), idet fem elever er rykket et klassetrin op uden at være vurderet sprogpåparate.

Blandt de 256 elever, som aflagde mindst et sprogprøveforsøg, udgjorde elever på 4.-6. klassetrin den største andel. Det samme gjorde sig gældende i skoleåret 2019/20 og 2020/21.

Af *tabel 5* fremgår antallet af elever, som aflagde sprogprøveforsøg på tværs af klassetrin for skoleårene 2019/20 til 2021/22. Der har været en faldende tendens ift. antallet af elever, som deltager i sprogprøven på 1.-9. klassetrin. 14 elever (fem procent) blev ikke vurderet sprogpåparate i 2021/22 og rykkede heller ikke et klassetrin op. Disse kaldes omgængere. Der er en højere andel og antal omgængere i skoleåret 2021/22, end der har været i de to tidligere skoleår.

Tabel 5: Oversigt over antal prøver, elever, sprogpåparate elever, oprykkere og omgængere i 1.-9. klassetrin, 2019/20 – 2021/22

Skoleår	Sprogprøveforsøg	Antal elever med min. et sprogprøveforsøg	Antal elever vurderet sprogpåparate	Antal elever, der rykkede op	Antal elever, der gik om
2021/22	410	256	237 (93 pct.)	242 (95 pct.)	14 (5 pct.)
2020/21	878	564	477 (85 pct.)	556 (99 pct.)	8 (1 pct.)
2019/20	1.066	760	634 (83 pct.)	756 (99 pct.)	4 (1 pct.)

Note: Antal elever i 1.-9. klasse, der rykkede op, og antal elever, der gik om, summerer til det samlede antal elever, der tog sprogprøver.

Kilde: Styrelsen for It og Læring.

Hovedparten (68 procent) af eleverne i 1.-9. klasse blev vurderet sprogpåparat ved første sprogprøveforsøg, *jf. tabel 6*. Efter det fjerde sprogprøveforsøg er der 19 elever fordelt på fire institutioner, som fortsat ikke er vurderet sprogpåparat. Fem af disse elever rykker alligevel op til næste klassetrin.

Der er en tendens til, at en større andel af pigerne vurderes sprogpåparat efter første sprogprøveforsøg blandt eleverne i 7.-9. klasse. Der ses ingen større kønsmæssige forskelle i resultaterne på de øvrige klassetrin eller prøveforsøg.

Tabel 6: Antal (andel) sprogpårte og ikke sprogpårte elever fordelt på sprogpåveforsøg og klasstrin for 1.-9. klasse, 2021-22

Klasstrin		Forsøg 1	Forsøg 2	Forsøg 3	Forsøg 4
1.-3. kl.	Antal sprogpårte	7	*	*	*
	Antal ikke-sprogpårte	5	*	*	*
4.-6. kl.	Antal sprogpårte	121	25	10	5
	Antal ikke-sprogpårte	54	29	19	14
7.-9. kl.	Antal sprogpårte	45	11	5	3
	Antal ikke-sprogpårte	24	13	8	5
Antal sprogpårte elever i alt		173 (68 pct.)	40 (16 pct.)	15 (6 pct.)	9 (4 pct.)
Antal ikke sprogpårte elever i alt		83 (32 pct.)	43 (17 pct.)	28 (11 pct.)	19 (7 pct.)

Note: Ved sprogpåveforsøg 2, 3 og 4 er der på nogle klasstrin færre end tre elever, som er vurderet sprogpårte og ikke-sprogpårte, hvorfor antallet af sprogpårte ikke er vist fordelt på klasstrin her.

Kilde: Styrelsen for It og Læring

Det fremgår af tabel 6, at alle elever, der ikke vurderes sprogpårt, har taget de efterfølgende obligatoriske forsøg i modsætning til de to forgangne skoleår, hvor der har været frafald i forbindelse med ellers obligatoriske, opfølgende sprogpåveforsøg.

Boks 2: Datagrundlag og metode

Skolerne skal hvert år elektronisk indberette oplysninger om de enkelte elevers resultater for sprogprøverne til Styrelsen for It og Læring (STIL). Der skal indberettes oplysninger omkring de enkelte elevers resultater, hvorvidt elever efter § 11 a, stk. 5, i lov om folkeskolen får tilladelse til at påbegynde 1. klasse, rykker op til næste klassetrin, går et klassetrin om, samt om børnehaveklasseeleverne deltager i frivillig undervisning i sommerferien. Endvidere skal skolerne elektronisk indberette antal elever, der bliver fritaget fra sprogprøve. Indberetningen skal ske senest d. 5. september i det efterfølgende skoleår. Oplysninger bruges til udarbejdelse af statistik.

STIL har pr. september 2022 modtaget data fra 24 skoler om 1.085 elever.

Som led i kvalitetssikringen af data er der blandt andet på baggrund af dialog med skoler lavet en række metodiske regler for indberetningerne for både børnehaveklassen og for 1.-9. klassetrin.

Hvis en elev er vurderet sprogpå, men det ikke er angivet, hvorvidt eleven rykker et klassetrin op, antages det, at eleven er rykket op. Dermed undgås det at overestimere andelen af omgængere, og i fald disse elever alligevel i praksis går en klasse om, må det antages, at det ikke skyldes manglende sprogpå.

Indberetningerne indeholder et antal elever, hvor der ikke er angivet et eneste prøveforsøg, og hvor der ikke er givet en særlig tilladelse til oprykning, samtidig med at eleven rykker op. For disse elever antages det, at der enten er tale om en fritagelse eller en oprettelse af elever, som først skal tage sprogprøven i skoleåret 2022/23. Disse elever indgår derfor ikke i datagrundlaget for skoleåret 2021/22.

I en række observationer er det ikke angivet, hvorvidt eleven rykker op. I de tilfælde, hvor der heller ikke er angivet et eneste sprogprøveforsøg, slettes observationen. Disse observationer fjernes også, selvom der er angivet ét eller flere sprogprøveforsøg i forsøg 1 og 2, hvor eleven er vurderet ikke-sprogpå, da det indikerer et afbrudt forløb. Det medfører, at andelen af omgængere muligvis underestimeres en smule.

Hvis en elev er vurderet ikke-sprogpå i alle forsøg, og der er givet en særlig tilladelse til oprykning, men oprykning ikke er angivet, antages det, at eleven er rykket et klassetrin op. Hvis eleven modsat er vurderet sprogpå i børnehaveklassen, og det er angivet, at der er givet særlig tilladelse til oprykning (jf. §11 a stk. 5), tæller det ikke med som en særlig tilladelse.

For et antal elever er det indberettet, at de i flere sprogprøveforsøg er vurderet sprogpå. Her anvendes det første sprogprøveforsøg, hvor det er angivet, at eleven er vurderet sprogpå.

Der er en række elever, som har flyttet skole i løbet af skoleåret og derfor ikke har gennemført alle sprogprøveforsøg. Disse elever fjernes fra data og indgår ikke i opgørelserne, da de ikke har fuldført de obligatoriske sprogprøver.

For nogle børnehaveklasseelever er det angivet, at eleven eksempelvis har taget et første og et tredje sprogprøveforsøg uden, at der er indberettet et andet sprogprøveforsøg. Her antages det, at eleven er vurderet ikke-sprogpå i sit andet forsøg.

I det data, der er indberettet, betyder de opsatte forretningsregler, at otte elever udgår af de endelige resultater.

De opsatte metodiske regler er valideret i dialog med de deltagende skoler.

Tallene for skoleårene 2019/20 og 2020/21 er ændret en smule siden sidste års notat, da der i foråret 2022 er indhentet indberetninger fra de skoler, som ikke har fået indberettet i de tidligere skoleår. Det drejer sig om få skoler, og det har ikke påvirket konklusionerne.